

Łódź, 24-04-2024 r.

WUOZ-ZN.5183.1299.2023.KW

Parafia św. Marcina Biskupa w Chojnacie
Chojnata 27, 96-111 Kowiesy

W odpowiedzi na pismo z dnia 04.11.2023 r. Ks. Krzysztofa Majchera, Proboszcza Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. św. Marcina w Chojnacie, gm. Kowiesy w sprawie określenia wytycznych konserwatorskich dla planowanej inwestycji pn. "Izolacja i odwodnienie murów obwodowych budynku kościoła p.w. św. Marcina Biskupa w Chojnacie", Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków na podstawie art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.; dalej u.o.z.o.z.) przedstawia zalecenia konserwatorskie.

Gotycki, murowany z cegły ceramicznej, budynek kościoła p.w. św. Marcina w Chojnacie (XIVw. - XVIw.) usytuowany jest na działce nr ew. 94, obręb 0004 Chojnata. Objęty jest ochroną konserwatorską przez wpis do rejestru zabytków pod nr 274 na mocy decyzji z dnia 29.12.1967 r. (529-XII-15 z 08.04.1950 r.). Posadowiony jest na terenie cmentarza przykościelnego (XVII w.), który objęty jest ochroną konserwatorską przez wpis do rejestru zabytków pod nr 906A na mocy decyzji z dnia 22.01.1993 r., w granicach działki nr ew. 94, w obrębie 0004 Chojnata. Na terenie cmentarza znajduje się mur i ogrodzenie datowane na II poł. XIX wieku, jak i chrzcielnica i krypta, a także starodrzew. Na elewacji kościoła znajdują się związane z ww. cmentarzem cenne tablice epitafijne. W północno - wschodnim narożniku ogrodzenia znajduje się drewniana dzwonnica (XVIII/XIXw.) objęta ochroną konserwatorską przez wpis do rejestru zabytków pod nr 884 na mocy decyzji z dnia 29.12.1967 r.

Teren cmentarza, bezpośrednio przy ścianach obwodowych kościoła został w poprzednich latach utwardzony kostką betonową. Lico elewacji kościoła wniesionego z cegły ceramicznej pełnej nie zostało otynkowane. Niestety w skutek działania czasu oraz warunków atmosferycznych, a także lokalizacji kościoła w terenie podmokłym uległo degradacji. Na licu widoczne są wykwity glonów, a także wietrzenie cegieł. Utwardzony kostką betonową teren również wpłynął niekorzystnie na stan ścian w obrębie cokołu, przez odbijającą się o nawierzchnię wodę opadową. We wnętrzu kościoła widoczne są w przyziemiu zawilgocenia ścian.

Budynek kościoła wymaga pilnych działań zabezpieczających tj. robót budowlanych w zakresie zwiększenia chłonności terenu bezpośrednio przylegającego do murów jak i prac konserwatorskich związanych z osuszeniem murów i zabezpieczeniem przed dalszą degradacją.

W związku z powyższym i na podstawie art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.; dalej u.o.z.o.z.), Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków przedstawia zalecenia konserwatorskie dla planowanej inwestycji pn. "Izolacja i odwodnienie murów obwodowych budynku kościoła p.w. św. Marcina Biskupa w Chojnacie":

- Należy wykonać i opracować ekspertyzę techniczną diagnozującą stan zabytku w tym stopień zawilgocenia ścian, przyczyny zawilgocenia ścian;

- Należy wykonać i opracować inwentaryzację stanu obecnego ukształtowania terenu, jego poziomów, spadków i rodzaju nawierzchni;
- Należy określić głębokość położenia fundamentów względem poziomu terenu;
- Należy przeprowadzić badania konserwatorskie wypraw tynkarskich i powłok malarskich wnętrza kościoła w przypadku planowania usunięcia wypraw tynkarskich z partii przyziemia ścian w celu osuszenia murów;
- Na podstawie ww. sprawdzeń, badań, należy opracować projekt robót budowlanych, a w przypadku prac związanych z licem elewacji kościoła również program prac konserwatorskich;
- Należy kierować się jedną z podstawowych zasad w konserwacji zabytków *primum non nocere* (po pierwsze nie szkodzić);
- Należy zmniejszyć ilości powierzchni utwardzonych wokół budynków, a tym samym zwiększyć powierzchnie biologicznie czynną;
- Należy stosować metody, technologie i materiały przeznaczone do stosowania w konserwacji zabytków tj. odwracalne;
- Nie wskazane jest, zgodnie z podstawowymi zasadami konserwatorskimi, stosowanie metod polegających na wykonaniu izolacji poziomej jako przepony poziomej za pomocą iniekcji ciśnieniowej;
- Należy przewidzieć i opracować sposób zabezpieczenia płyt epitafijnych oraz nasadzeń zieleni na czas prowadzenia robót budowlanych;
- Należy uzyskać pozwolenie ŁWKZ na prowadzenia badań architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na podstawie art.36. ust. 1 pkt 4 w przypadku konieczności przeprowadzenia tych badań;
- Należy uzyskać pozwolenie ŁWKZ na prowadzenia badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na podstawie art.36. ust. 1 pkt 3 w przypadku konieczności przeprowadzenia tych badań;
- Należy uzyskać pozwolenie Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków zgodnie z art.36. ust. 1 pkt 1 i 2 u.o.z.o.z.;
- Należy uzyskać decyzję Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków określającą rodzaj i zakres badań archeologicznych, zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 u.o.z.o.z.;

Z upoważnienia Łódzkiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Anna Wróbel-Janiszewska

Naczelnik Wydziału Zabytków Nieruchomych

Otrzymują:

- ① Adresat
2. aa.

Sprawę prowadzi: Karolina Wierzbicka – Inspektor Wydział Zabytków Nieruchomych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi, Tel. (42) 6358016

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi
ul. Piotrkowska 99, 90-425 Łódź, tel.: 42 631 78 92, fax: 42 630 17 83
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl
<https://www.wuoz-lodz.pl>

Administratorem danych osobowych jest Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.WUOZ.RODO lub pod numerem telefonu: 42 631 78 92.